

A hajlékony falú csomagolás Kelet- és Közép-Európában

Tárgyszavak: csomagolóipar, Kelet- és Közép-Európa, hajlékony falú csomagolóeszközök; felhasználás; előrejelzés.

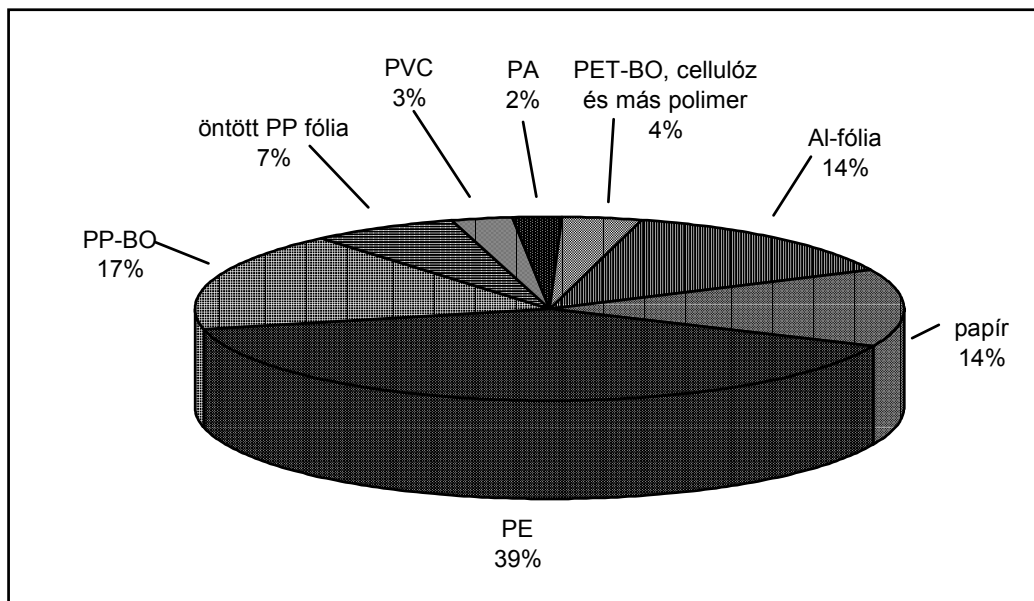
A csomagolóipar helyzetét elemző tanulmányok, amelyeket a PIRA International, a PCI Films és a Freedonia piackutató cég egymástól függetlenül készített, egybehangzó véleménye, hogy Közép- és Kelet-Európa a hajlékony falú csomagolóeszközök legígéretesebb piaca. Ezekben az országokban az elmúlt években jelentős növekedés ment végbe a csomagolóeszközök felhasználásában. 1998-1999 között a növekedés üteme 7,8% volt, 1999-2000 között már elérte a 9,3%-ot. Ennek ellenére az egy főre jutó fogyasztás még mindig csak egy hetede a Nyugat-Európában mértnek: 2000-ben 1,01 kg/fő a 6,99 kg/fővel szemben.

A szakemberek ezekben az országokban 2010-ig évente 7%-os növekedést prognosztizálnak. A leglátványosabb a hajlékony falú csomagolások növekedésének üteme; 2000-ben ilyen csomagoláshoz 292,7 E t alapanyagot használtak fel, amely az évtized végére várhatóan megkétszereződik.

Kelet- és Közép-Európa országai között Oroszország áll az első helyen. 2000-ben részesedése 38% volt, ami kerekén 111 E tonnát jelentett. Utána Lengyelország következik (31%), majd Magyarország és Ukrajna (8–8%), Csehország (7%), a maradék 8% Szlovákia, Románia és Bulgária között oszlik meg. A valósághoz tartozik, hogy Oroszország növekedése azért ilyen kiugróan magas, mert az ország gazdasága hatalmas. A fejenkénti fogyasztást tekintve Lengyelország és Magyarország messze megelőzi Oroszországot.

Az alapanyagot tekintve (1. ábra) a kép igen hasonló a nyugat-európaihoz. Az egyetlen említésre méltó különbség, hogy a fóliafelhasználás kissé magasabb a teljes felhasználáson belül (72,4% a nyugati 71,9%-kal szemben), továbbá a műanyagok között a PE részesedése kissé magasabb. Ennek egyik oka, hogy nőtt az igény az olcsóbb alapanyagok iránt, másrészt egyre terjed a zacskós tejsomagolás.

A tulajdonosi szerkezetet tekintve a piacon kb. 280 hazai cég tevékenykedik, amelyek között 30 olyan állami vállalat található, amelynek sikerült átveszteni a privatizációt és szerkezetváltást. A többit 1989 óta alapították, de a többséget az elmúlt 5 évben.

1. ábra A hajlékony falú csomagolóeszközök közép- és kelet-európai piacának megoszlása anyagfajtanként

A külföldi beruházások soha nem látott virágzásnak indultak. A legtöbb fogyasztói cikket előállító cég, mint pl. Unilever, a Nestlé és a Procter & Gamble és a nagy kereskedelmi láncok, mint pl. Carrefour, a Rewe, az Auchan, a Tesco betörték ezekre a piacokra. Az ilyen nagy fogyasztókat kiszolgáló csomagolóanyag-előállító cégek követték megrendelőiket. Közülük mintegy 20 telepedett meg a térségben az 1990-es években, Lengyelországban pl. 11. Az Amcor Flexibles, a Nordenia és a Frantschach jelenléte domináns a régióban.

A fogyasztási cikkek nagy részén erősen érződik a nyugati ízlés térhódítása. Ez elsősorban az édességen, a tejtermékeken, a teákon, a kávékon és a ropogtatni valókon figyelhető meg. Emellett a helyi csomagolóanyag-felhasználók is utánozzák a nyugati divatot.

Az előrejelzések szerint a nagy nyugati műanyag-feldolgozó cégek megtelepedésével és megerősödésével a nyugati ízlésvilág még jobban rá fogja nyomni bélyegét ezeknek az országoknak a fogyasztására. A 7,6 Mrd eurós nyugat-európai piacból 70%-ban részesedik a 20 legnagyobb cég, de a piac bővülése lehetőséget nyújt a kisebb vállalkozások számára is.

A hajlékony falú csomagolóeszközök piacán a leggyorsabb növekedés a fejlődő országokban (Kína, Oroszország és India) várható. Nyugat-Európában az igen jelentős stabil piac mellett reálisan 2–3%-os növekedés prognosztizálható. Világviszonylatban a hajlékony falú csomagolóeszközök 4,6%-os évi növekedésével számolnak 2005-ig, ami meghaladja a 14 M tonnát. Értékben a növekedés ennél gyorsabb, mintegy 7%/év, ami 60 Mrd eurót jelent. Ez arra

utal, hogy nő a nagyobb értékű csomagolóeszközök aránya, miközben a felhasznált anyagok falvastagsága folyamatosan csökken. Ide sorolható az álló tasak, a húsok és húskészítmények módosított és ellenőrzött légterű csomagolása, a kényelmi szolgáltatást nyújtó visszazárható csomagolások, a gyógyszerek buborékcsomagolása.

A hajlékony falú csomagolások térhódítása több tényezőre vezethető vissza: kedvező környezeti hatás, egyre jobb zárási tulajdonság a levegő oxigénjével és vízgőzzel szemben, kényelmi és esztétikai megfontolások. Mindezek alapján várható, hogy egyre több területen váltja fel a merev falú csomagolóeszközöket ez a csomagolási mód. A hajlékony falú csomagolóeszközöket felhasználó piac is egyre bővül (állateledel, készételek, élelmiszerek).

Ma a műanyagok részesedése a csomagolóiparon belül 70%. A további növekedést alátámasztja a műanyagok papírhoz és alumíniumhoz képest kedvező költség/haszon aránya és sokoldalúsága. A műanyagok között továbbra is a PE vezet, ezt követi a PP, és folyamatosan növekszik a nagy záróképességű műanyagok alkalmazása.

(Haidekker Borbála)

Emerging markets are key to flexpack. = European Plastics News, 29. k. 3. sz. 2002. p. 13.

Flexpack must add value to grow. = European Plastics News, 29. k. 3. sz. 2002. p. 13.